

La Quotidiana
7007 Cuira
081/ 920 07 10
www.laquotidiana.ch

Medienart: Print
Medientyp: Tages- und Wochenpresse
Auflage: 4'154
Erscheinungsweise: 5x wöchentlich

Themen-Nr.: 048.002
Abo-Nr.: 1077450
Seite: 1
Fläche: 24'014 mm²

Pilot ha gaudi– selvaschina stress

Las concurrenzias da parasgular a Mustér han era varts negativas

L'activitad da parasgular ei fascinonta. Per la selvaschina che vegn surprida dils pilots e parisols munta ella denton fetg bia stress.

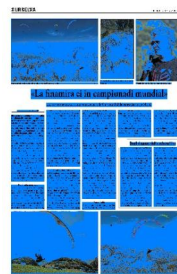
MAD

DA HANS HUONDER / ANR

■ **L'jamna vargada ha ina gronda concurrenza internaziunala da parasgular giu liug el contuorn da Mustér. Schegie ch'ils pilots ston untgir zonas che periclitoschan la selvaschina succedan adina puspei incaps nungiavischai.** Ensemen cun la survegilonza da catscha han ils organisaturs dallas concurrenzias da parasgular fixau zonas che astgan buca vegnir penetradas dils pilots. Las zonas pertuccan oravontut ils asils da catscha. La cunvegnientscha ei den-

ton buca vegnida risguardada l'jamna passada da tuttas parasguladras e da tuts parasguladers. «Nus havein stuiu constatar pliras gadas co la selvaschina ei vegnida surprida e spuentada dils parasguladers. Quei ei inacceptabel», di il guardia-selvaschina *Werner Degonda* da Cumpadials. El ei trumpaus da quei agir, pertgei ils animals vegnan separai cheutras in da l'auter. Anseuls camutsch ni capricorn vegnan sparti dallas cauras ed aschia exponi a prighels. Duessen ils campiunadis haver liug

mintg'onn regularme in sisum la Surselva vegn ei tenor *Werner Degonda* ad esser indispensabel da menar ulteriuras discussiuns cun ils organisaturs, mo era cun las vischnauncas pertuccadas. L'auter onn ei previu a Mustér ina concurrenza dil cup mundial cun 125 participontas e participonts digl entir mund. En mira ha il trenader naziunal dils parasguladers, *Martin Scheel* da Cuera, era il campiunadi mundial. A quel fussen aunc pli biars parasguladers dalla partida.

La Quotidiana
7007 Cuira
081/ 920 07 10
www.laquotidiana.ch

Medienart: Print
Medientyp: Tages- und Wochenpresse
Auflage: 4'154
Erscheinungsweise: 5x wöchentlich

Themen-Nr.: 048.002
Abo-Nr.: 1077450
Seite: 3
Fläche: 103'387 mm²

Las cundiziuns da sgular ein stadas idealas l'jamna vargada.

FOTOS MAD

«La finamira ei in campiunadi mundial»

L'auter onn ha ina da tschun concurrenzias dil Cup mundial da parasgular liug a Mustér

DA HANS HUONDER / ANR

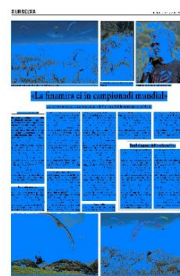
■ «La regiun da Mustér ei ina dallas meglieras dil mund per parasgular», di il trenader naziunal dall'equipa svizra, Martin Scheel. Quellas premissas vul el nezegiar per organisar cheu il campiunadi mundial. Gia l'auter onn ha ina da tschun concurrenzias dil Cup mundial da parasgular liug sisum la Surselva. L'jamna vargada ein 100 parasguladras e parasguladers dall'entira Europa, mo era dil Giapun e dalla Corea, semesirai a Mustér el rom d'ina concurrenza internaziunala cul num «Disentis Open». Quei ei stau gia la quarta occurrenza da quei gener sisum la Surselva. Ils

davos onns ein denton era dus campiunadis svizzers ed in campiunadi belg sesplegai cheu. La concurrenza internaziunala dall'jamna vargada ei stada aschidadir in prearranschament pil cup mundial che vegn arranschaus dils 8 entochen ils 15 d'uost 2015 a Mustér. Al cup mundial vegnan 125 parasguladras e parasguladers a saver separticipar. Rondund la mesadad dallas participontas e dils participonts dall'jamna vargada eran Svizzers ni Franzos.

Excellentas premissas

«Cheu a Mustér sepostschan a nus organisaturs premissas optimalas per igl entir menaschi da concurrenza. En in pign

contuorn sesanflan hotels, biros e las pendicularas che meinan nus alla partenza a Gendusas», di Martin Scheel ch'ei oriunds dad Affoltern am Albis, mo che viva dapi biars onns a Cuera. Particulars ei denton era il territori che sepostscha als organisaturs ed als participonts dallas concurrenzias: «Quel porch a nus fetg biaras pusseivladads da rutas, seigi cuortas sco liungas.» Leutier vegnan bunas cundiziuns da termica. «Gest tenor l'aura ed il vent savein nus fixar nossas rutas. Ils pensums san esser levs entochen fetg grevs», declara Martin Scheel ch'ei dapi 20 onns trenader naziunal e cau dil sport dall'Associazium

La Quotidiana
7007 Cuira
081/ 920 07 10
www.laquotidiana.ch

Medienart: Print
Medientyp: Tages- und Wochenpresse
Auflage: 4'154
Erscheinungsweise: 5x wöchentlich

Themen-Nr.: 048.002
Abo-Nr.: 1077450
Seite: 3
Fläche: 103'387 mm²

svizra dils parasguladers. El ei sez staus pli baul participont da concorrenzas da parasgular. Quater rutas da standard da Gendusas anora ein gia bunamein le-gendaras: La ruta a Flem ed anavos, la ruta a Trun e Val S. Pieder, la ruta ad Aschera ed anavos cul tren e la ruta sin l'Alpsu, da leu a Vrin ed anavos sur il Glatsher da Medel. Che las concorren-zas el contuorn da Mustér vegnan ap-preziadas demuossa il grond diember da participontas e participonts dils singuls arranschaments.

In campionadi mundial?

Ils 150 megliers parasguladers dil mund sequalificheschon per il campionadi mundial e gest in tal vul Martin Scheel organisar a Mustér: «Sche tut va tenor plan vegnin nus a candidar pil cam-pionadi mundial digl onn 2019. Igl ei denton era pusseivel che nus vegnin lu en elecziun pér pil 2021.» Mintgamaì igl onn denter ils campionadis mundials han ils campionadis europèis liug. In tal ha Martin Scheel buca mustgas d'organisar: «El dat tuttina bia lavur, mo ha buca la peisa d'in campionadi mundial.» In'alternativa sper Mustér fuss en Svizra in campionadi cun la basa ad Interlaken. Igl onn vargau ha il campiona-di giu liug en Bulgaria, igl onn vegnent

eis el en Columbia. La davosa ga ch'el ei vegnius arranschaus en Svizra ei stau 1993 a Verbier. Il campionadi vegn sur-daus dallas naziuns che appartegnan all'associaziun internaziunala. Schegie che la Svizra s'auda ensemen cun la Frontscha, l'Italia e la Germania tier las tiaras cun ils pli biars e megliers parasguladers han ellas buca dapli peisa. Las autras tiaras cun dameins impurtonza gaudan ils medems dretgs. «Ellas setegnan lu meinsvart ensemen e per quei motiv eis ei fetg grev d'obtenir in cam-pionadi mundial», constatescha Martin Scheel. In'ulteriura premissa per saver organisar in campionadi mundial ein las finanzas. In tal ei calculaus cun cuosts da rodund 80 000 francs. Sustegn havess il trenader nazional en mintga cass dils Surselva Flaigers che segnan mintgamaì era per l'organisaziun dils auters arranschaments naziunals ed internaziunals. Il club vegn presidiaus da *Franco Tomaschett*. Rodund 20 per-sunas ein mintgamaì necessarias per garantir in bien andament dalla singula concorrenza. Per Mustér plaيدا denton era la contonschibladad cun helicopter en seracass. «Enteifer in quart ura ei in heli sil plaz», di Martin Scheel ch'enco-nuscha fetg bein la regiun sisum la Sur-

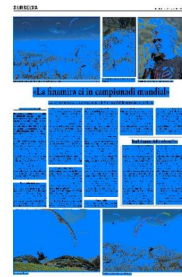
selva, buca il davos sin fundament da sias vacanzas sco buobet e giuvenot a Schlans.

Ruta definida

Allas concorrenzas da parasgular obte-gnan las participontas ed ils partici-ponts in pensum en fuorma d'ina ruta. Enteifer quella han els da contonscher differents loghens. Persuenter dat ei al-lura puncts. Mintga di ha ina concu-renza che quenta la fin finala pil classa-ment total liug. La ruta registreschan ils pilots en ina apparatura da GPS. Regi-stradas ein denton era zonas che astgan buca vegnir penetradas. Aschia per exempel zonas per proteger la selvaschi-na. En cass ch'in pilot entra tonaton en ina tala vegn el castigiaus. Lu spiarda el puncts. Las rutas ch'ils parasguladers han da frequentar san haver lunghezias d'entochen 100 km. L'Associaziun sviz-ra dils parasguladers dumbra il mument rodund 16 000 commembras e com-membres activs. Tut en tut disponan en Svizra rodund 53 000 dil brevet. Il grond boom da parasgular ei vegnius constataus ils onns navonta. Ils davos onns ei la scena seconsolidada.

Dapli risguard dalla selvaschina

Las cundiziuns da parasgular l'jamna vargada ein stadas fetg bunas ed aschia han ils organisaturs saviu arranschar praticamein tuttas concorrenzas. L'actividad ell'aria ei stada gronda. Da quella ein denton era zonas cun ani-mals selvadis stadas pertuccadas. Dif-ferentas gadas ein quellas vegnidias pe-netradas, schegie ch'ils organisaturs e la survigilonza da catscha han catta-u ina cunvegientscha nua ch'ei astga vegnir sgulau, respectivamein buca. «Naturalmein ch'ei dat pilots che se-tegnan vid quellas directivas, auters denton buca. Per la selvaschina munta quell'actividad in grond stress», con-

La Quotidiana
7007 Cuira
081/ 920 07 10
www.laquotidiana.ch

Medienart: Print
Medientyp: Tages- und Wochenpresse
Auflage: 4'154
Erscheinungsweise: 5x wöchentlich

Themen-Nr.: 048.002
Abo-Nr.: 1077450
Seite: 3
Fläche: 103'387 mm²

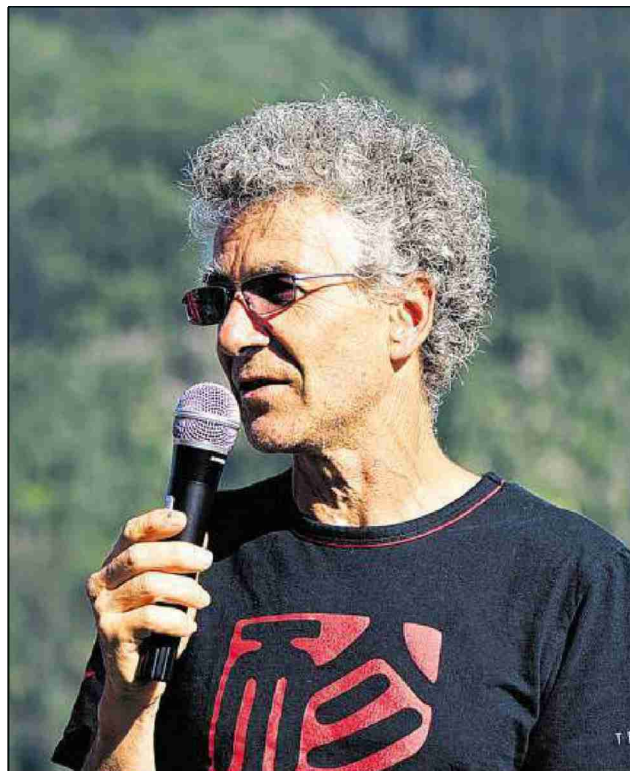
statescha il guardiaselvaschina *Werner Degonda* da Cumpadials. El e ses collegas han stuiu far persenn l'jamna vargada differentas gadas co la selvaschina ei vegnida spuentada ord ses refugis. En plirs cass ein animals giuvens vegni separai dils roschs. Gest ils anseuls camutsch e capricorn han da quei temps aunc buca la cundiziun ed experientscha da suandar las cauras. Cheutras restan els anavos, van fors-

ella cuntradirecziun ed ein aschia exponi a prighels. Quels animals san es- ser ina sempla preda pil tshéss ni ch'els san ir alla malura el precipezi. «Quella situaziun ei inacceptabla. Suenter ch'ils pilots ein pli u meins seteni igl onn vargau vid quella cunve- nientscha havein nus stuiu constatar uonn repetididamein surpassaments. Sche quellas concorrenzas han liug vi- navon a Mustér drova ei discuors den-

ter ils organisaturs, las vischnaucas, las pendicularas, la surviglonza da catscha e las secziuns da catschadurs», puntuescha *Werner Degonda*. Sco quei ch'el accentuescha ha la survigi- lonza giu fatg cumpromiss pertuccont ils territoris. Tenor *Werner Degonda* savess il disturbi dalla selvaschina forsa schizun cunterfar alla protecziun dils animals.

Survesta da surengiu sin ils concurrents e la pezza.

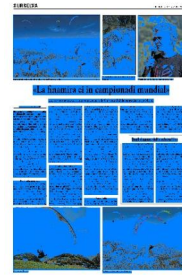

Martin Scheel da Cuera, il trenader nazional.

Datum: 21.07.2014

DIE SÜDOSTSCHWEIZ

LA QUOTIDIANA

La Quotidiana
7007 Cuira
081/ 920 07 10
www.laquotidiana.ch

Medienart: Print
Medientyp: Tages- und Wochenpresse
Auflage: 4'154
Erscheinungsweise: 5x wöchentlich

Themen-Nr.: 048.002
Abo-Nr.: 1077450
Seite: 3
Fläche: 103'387 mm²

L'arrivada a Mustér.

La survesta sur la pezza ei magnifica.